

EN DAN OPEENS HEB JE 6 KIDS

Twee gezinnen samen-voegen in één huis. Of: een kind opvoeden dat niet 'van jou' is. Het klinkt ingewikkeld, maar dat hoeft het niet te zijn. Met deze tips bouw je aan een gelukkig samengesteld gezin.

Stel je voor: een lange houten tafel onder een schaduwrijke boom. De zon schijnt, de vogels fluiten en vanuit de keuken klinkt gerommel met potten en pannen. Geduldig zitten acht kinderen te wachten totdat het eten klaar is. Vier van hen hebben hoogblond, steil haar. De anderen zijn gezegend met een bos zwarte krullen. Familie? Zeker weten! Het gaat hier om een samengesteld gezin. Zo'n gezin, met kinderen van een of beide partners, komt de laatste jaren steeds meer voor. En dat gaat vaak niet zo goed als gehoopt: 60% van dit soort gezinnen sneuvelt weer, onder andere wegens gebrek aan goede communicatie en verschillen in opvoeding. Tijd dus voor de vraag: hoe maak je van een samengesteld gezin een succes? Zo doe je dat, in vier stappen.

RUSTIG OPBOUWEN

Een samengesteld gezin kan liefdevol en gezellig zijn. Maar om een fijne sfeer binnen het gezin te creëren, moet je wél iets doen. Marlijn Kooistra-Popelier is pedagoge en stiefmoeder van drie kinderen. Ze is gespecialiseerd in de begeleiding van samengestelde gezinnen. Daarnaast schreef ze het boek *Hoe maak je een succes van je nieuwe gezin?*

Marlijn: 'Een samengesteld gezin vormen, is een kunst. Mensen weten van tevoren vaak niet waaraan ze beginnen. Partners zijn verliefd en betrekken hun kinderen graag zo snel mogelijk in het proces. Ze gaan samenwonen en maken van hun nieuwe gezin een oorspronkelijk 'kerngezin', zoals ze dat kennen van vroeger, toen de biologische ouders nog bij elkaar waren. Daar kan het misgaan. Een samengesteld gezin vergt namelijk een andere aanpak dan bij 'traditionele' gezinnen.' De gouden tip is volgens Marlijn rustig opbouwen. De band tussen kinderen en hun stiefouder moet langzaam groeien. Marlijn: 'Ik raad partners altijd aan om niet snel te gaan samenwonen. Voor de nieuwe partner geldt: leer je nieuwe liefde, als die ook vader of moeder is, eerst goed kennen door veel tijd door te brengen met

Wat is een samengesteld gezin?

Nederland telt ongeveer 200.000 samengestelde gezinnen. Daarvan vormt 84% een moedergezin met stiefvader. 13% vormt een vadergezin met stiefmoeder. De overige 3% is een dubbel samengesteld gezin (waarin beiden partners kinderen meenemen). In een samengesteld gezin worden twee verschillende gezinsculturen samen-gevoegd. Je zou het bijna kunnen vergelijken met een fusie. Het vraagt daarom een goede voorbereiding om de twee nieuwe families onder één dak samen te brengen.

BRON: HANDBOEK SCHEIDEN EN DE KINDEREN DOOR ED SPRUIJT EN HELGA KORHOS, UITGEVERIJ BOHN, STAFLEU VAN LOGHUM

z'n tweeën. Zijn jullie zeker van jullie relatie? Licht dan als eerste de ex-partner in. Vervolgens kan de vader of moeder aan de kinderen vertellen dat hij of zij een nieuwe partner heeft. Pas daarna wordt het tijd voor de stiefouder om de kinderen te ontmoeten. Houd het bezoek de eerste keer kort en blijf daarna steeds iets langer. Kinderen zijn vaak best nieuwsgierig naar de nieuwe partner. Ze hebben alleen tijd nodig. Het vormen van een nieuw gezin kost gemiddeld zo'n vier tot

zeven jaar en kan dezelfde impact hebben als een emigratie.' Dat de band met haar twee stiefdochters rustig opgebouwd moest worden, vond ook Astrid Lassche (40). Ze wilde elf jaar geleden eerst haar vriend Philip beter leren kennen, voordat ze overgingen tot de volgende stap. Astrid: 'Ik wilde honderd procent vertrouwen hebben in onze relatie voordat ik de kinderen ontmoette. Zelf kom ik ook uit een samengesteld gezin. De band met mijn stiefvader was problema-

tisch, omdat hij in mijn beleving te snel bij ons kwam wonen. Daarom wist ik dat ik voorzichtig moest zijn. Philip en ik hebben symbolisch negen maanden gewacht voordat ik zijn dochters ontmoette. Ze waren toen inmiddels nieuwsgierig geworden naar de vriendin van hun vader. Ik had ze al een paar keer aan de telefoon gehad, maar de dag waarop we gezamenlijk naar de dierentuin gingen, was toch spannend. Gelukkig zaten ze in no time bij me op schoot'.

'Maak duidelijke afspraken: wie corrigeert de kinderen? Hoe vier je hun verjaardag?'

BEPAAAL WAT JOUW ROL IS IN DE OPVOEDING

Kinderen houden van structuur. Om alles op rolletjes te laten lopen, is het volgens Marlijn belangrijk om vooraf een aantal duidelijke, praktische afspraken te maken over de opvoeding. Ga je als stiefouder voor je stiefkinderen betalen? Wie corrigeert de kinderen? Hoe vier je hun verjaardag? Mét of zonder de ex-partner? Hoe gaan jullie op vakantie? Met het volledige samengestelde gezin of ieder met zijn eigen kinderen? Marlijn: 'Wanneer het gezin dit duidelijk voor ogen heeft, ontstaan er minder ruzies en misverstanden.'

Daarna kijk je naar de rol van de stiefouder in het grotere geheel. Marlijn: 'Een stiefvader of -moeder heeft geen bloedband met de rest van het gezin. Voor stiefouders geldt: bemoei je in eerste instantie zo min mogelijk met de opvoeding. Dat is de taak van de biologische vader of moeder. Jij bent er ter ondersteuning. Je partner is de hoofdopvoeder, jij de medeopvoeder.'

Daar is Astrid Lassche het mee eens: 'In het begin was het lastig om de balans te vinden, maar uiteindelijk begreep ik dat ik in de opvoeding van mijn stiefdochters een stap terug moest doen. Mijn rol is adviserend en niet bepalend. Het is de taak van mijn man, hun vader, om grote beslissingen te nemen.'

Tips voor grote én kleine gezinnen

Voor dubbel samengestelde gezinnen, waarin beide partners kinderen meenemen, bestaat een aantal handige tips. Marlijn: 'Zorg ervoor dat de praktische regels in jullie huis hetzelfde zijn. Het moet niet zo zijn dat het ene kind wél 's avonds chips mag eten en het andere niet. De normen en waarden binnen de gezinnen mogen best verschillen. Als de moeder en kinderen op zondag naar de kerk gaan, hoeft dat niet te betekenen dat de vader en kinderen dat ook doen. Er mag binnen het samengestelde gezin ruimte zijn voor tradities uit de 'oude' gezinnen, maar het is ook belangrijk om gezamenlijk nieuwe tradities en activiteiten te verzinnen.'

Neem je als stiefvader of -moeder geen kinderen mee? Blijf dan vooral veel tijd besteden aan jullie partnerrelatie. Marlijn: 'In normale gezinnen kan een stel negen maanden wennen aan het idee dat er een kind op komst is. Een stiefvader of -moeder heeft vanaf dag één al te maken met stiefkinderen. Sta open voor de ex-partner, en probeer niet de plaats van de vader of moeder in te nemen. Blijf daarnaast je grenzen aangeven.'

Ben je op zoek naar meer algemene tips en informatie over samengestelde gezinnen? Kijk dan op Nieuwgezin.info

'We hebben symbolisch
negen maanden
gewacht voordat ik mijn
dochter ontmoette'

MAAK RUIMTE VOOR DE EX

Ook de ex-partner speelt een belangrijke rol binnen een samengesteld gezin. En dat hoeft niet vervelend te zijn. Marlijn: 'Probeer als stiefouder je emoties te beheersen tijdens het contact met de ex-partner. Je hebt nu eenmaal te maken met de ex van je vriend of vriendin. Voor jaloezie en afgunst is geen ruimte, want het gaat om de kinderen. Voor hen is het fijn om zonder problemen of schuldgevoelens met hun biologische ouders om te gaan. Natuurlijk mag je weleens klagen over je partners ex, maar dan alleen bij je partner. Je zult zien dat ieder gezinslid daar uiteindelijk vrolijker van wordt.'

Annick van Beylen (29) heeft geluk. Ze kent de moeder van haar twee stiefdochters al sinds haar jeugd. Als kinderen speelden ze met elkaar en op latere leeftijd hadden ze dezelfde vriendengroep. Annick: 'Toen ik verliefd werd op mijn man, was hij al enige tijd gescheiden. Zijn ex-vrouw had inmiddels een nieuwe partner, waardoor wij elkaar ongestoord konden leren kennen. Iedereen is tevreden met de situatie. De kinderen vinden het geweldig als hun moeder bij ons komt eten en ik klets graag met haar over hun opvoeding. Zelf is ze ook stiefmoeder van een dochter, dus we begrijpen elkaars situatie. Over een jaar lopen we

nog makkelijker bij elkaar binnen, want zij en haar vriend laten een huis bouwen achter dat van ons.'

Natuurlijk verloopt het contact tussen stiefouder en ex-partner ook weleens minder soepel. Astrid Lassche: 'Vooral in het begin vond ik het moeilijk om continu met het verleden van mijn man - zijn ex - geconfronteerd te worden. Het is een onnatuurlijke situatie. Ik vond het lastig als ze samen de opvoeding van hun kinderen bespraken. Dan voelde ik me buitengesloten, want daarin speelde ik geen rol. Begrijpelijk, maar wel moeilijk! Toch heb ik geleerd om me op de achtergrond te houden. Ik respecteer hun contact, voel me inmiddels begrepen en vind het belangrijk dat alles goed blijft verlopen tussen hen. Vooral voor de kinderen. Dit heeft de band met mijn stiefdochters alleen nog maar hechter gemaakt.'

Ellen Komen (41) had vier kinderen toen ze haar vriend Jack leerde kennen. Hij had er drie, dus het huis raakte aardig vol. Ellen: 'Het is ontzettend belangrijk geen oordeel te hebben over ex-partners. Als ik op dat gebied ergens tegenaan loop, bespreek ik dat met Jack. De kinderen mogen daar niets van mee krijgen. Soms kost het moeite mijn gevoelens te verbergen, maar dat is mijn probleem. De kinderen gaan voor.'

LOOP NIET TE HARD VAN STAPEL

Vooral stiefmoeders willen nog weleens te hard van stapel lopen. Ze doen ontzettend hun best, maken het iedereen naar de zin, maar vergeten daardoor zichzelf. Om te voorkomen dat je overbelast raakt, is het verstandig om op tijd je grenzen aan te geven. Het hoeft niet allemaal perfect te gaan.

Marlijn: 'Bij vrouwen komt al snel een zorginstinct naar boven, waardoor ze de opvoeding voor het grootste deel op zich nemen. Neem jij zelf drie kinderen mee uit een vorige relatie en krijg je er met je nieuwe partner nog drie stiefkinderen bij, dan ben je opeens (stief-)moeder van zes. In sommige gevallen is er weinig waardering voor wat je doet, omdat je te maken hebt met sceptische mensen in je omgeving. Je nieuwe man heeft het misschien, net als jij, druk op zijn werk, maar jij bent toch degene die zich het meest verantwoordelijk voelt.' Ellen Komen verwachtte in het begin vooral meer waardering van haar stiefkinderen: 'Daar kon ik natuurlijk lang op wachten, want zo zitten kinderen niet in elkaar. Mijn zoons en dochter bedanken me óók niet als ik hun boterham heb gesmeerd. Die verhouding met je stiefkinderen moet groeien. Ik zag pas later aan kleine dingen dat ze blij zijn met mijn aanwezigheid.' ♥

Meer weten en lezen?

Zijn jullie een nieuw, samengesteld gezin? Kijk eens op Stiefplan.nl.
Benieuwd naar Marlijns boek?
Ga dan snel naar Flaironline.nl.
We geven namelijk vijf exemplaren weg van *Hoe maak je een succes van je samengestelde gezin?*
Vanaf 2 april ligt ook het *Handboek voor de moderne stiefmoeder* van Yolanda Witterholt in de winkel. Leuk!